

конкурентоспроможність національної економіки. Поряд з цим, сталий розвиток регіону в можливий тільки в тій ситуації, якщо буде забезпечено підвищення рівня конкурентоспроможності регіону. Сучасний етап розвитку держав з ринковою економікою диктує необхідність формування нової системи гнучкого регіонального управління, що постійно адаптується до зовнішніх умов, розробки нових інструментів для пошуку шляхів стійкого регіонального розвитку.

Список використаних джерел:

1. Герасимчук З. В. Конкурентоспроможність регіону: теорія, методологія, практика: Монографія / З. В. Герасимчук, Л. Л. Ковальська. - Луцьк: Надстир'я, 2008. - 248 с.
2. Безугла В.О. Аналіз конкурентоспроможності регіонів України / Безугла В.О. // Регіональна економіка. – 2004. – №4. – С. 64–68.
3. Портер Е. Майкл. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / Портер Е. Майкл. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. - 454 с.
4. Світовий центр даних. Профілі країн [Електро- нний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: <http://wdc.org.ua/uk/services/country-profiles-visualization>
5. Ушвицкий, Л.И. Конкурентоспособность региона как новая реалья: сущность, методы оценки, современное состояние [Текст] / Л.И. Ушвицкий, В.Н. Парахина // Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия«Экономика». – 2011. – № 1.

V. Bogoslavet. Competitiveness of regions as a part of sustainable development.

Summary

In this paper, the essence of the concept of region and the competitiveness of the region is highlighted. It is grounded that sustainable development of the region is the ability of the region in terms of external competition to provide a relatively high level of income and employment.

Key words: region, regional competitiveness, sustainable development, regional policy.

Науковий керівник: Галунець Н.І., асистент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

Вербовенко Ю.В.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
verbovenkolalala@gmail.com*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ

Досліджено сутність поняття «страхування». Узагальнено ризики у страхуванні та визначено ризики щодо сільськогосподарських культур. Проаналізовано зарубіжний досвід в галузі сільськогосподарського виробництва, наведено моделі страхування в галузі сільськогосподарського виробництва.

Ключові слова: страхування, американська модель страхування, європейська модель страхування, змішана модель страхування, страхування сільськогосподарських ризиків.

Страхування сільського господарства є одним з важливих засобів зменшення ризиків у сільськогосподарському виробництві. Незважаючи на суттєву необхідність даного захисту, в нашій країні лише робляться перші кроки у цьому складному ринковому сегменті.

Важливі внески щодо вивчення теоретичних аспектів сільськогосподарського страхування здійснили наступні вчені: В. Базилевич, О. Гудзь, М. Дем'яненко, М. Мних, С. Навроцький, С. Осадець, але в зв'язку зі зміною законодавства питання потребує детальнішого розгляду.

Страхування - це страхування, яке здійснюється на основі договору між страхувальником і страховиком. Загальні умови і порядок здійснення добровільного страхування визначаються правилами страхування, що встановлюються страховиком самостійно відповідно до Закону України «Про страхування» [1]. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні договору страхування згідно із зазначеним законом.

Сучасний стан розвитку страхування сільськогосподарської продукції не відповідає своєму основному завданню – управляти ризиками в аграрному секторі економіки, для забезпечення стабільності сільськогосподарського виробництва. Так, в сільському господарстві України страхується до 5% ризиків, тоді як у більшості розвинутих країн цей показник досягає 70-80%. При цьому, на території України втрати врожайності від несприятливих погодних умов в окремі роки можуть сягати 45-50%.

Світовий досвід в галузі страхування сільськогосподарського виробництва свідчить про функціонування в багатьох країнах національних систем страхування сільськогосподарських ризиків. При цьому кожна країна створює власну, необхідну їй систему страхового захисту сільськогосподарського виробництва [2].

Досвід зарубіжних країн свідчить, що в міжнародній практиці страхування сільськогосподарських ризиків сформувались основні моделі, які наведені в табл.1.

Таблиця 1 Сукупність моделей страхування в галузі сільськогосподарського виробництва

Американська (США, Канада)	Європейська (Німеччина, Великобританія)	Змішана (Іспанія, Франція)
Переваги. Активна участь держави у підтримці страхування аграрних ризиків, а саме надання субсидії на сплату частини страхової премії. Недоліки. Високі адміністративні витрати держави.	Переваги. Мінімальне втручання держави, внаслідок цього сільгосптоваровиробники купують страховий поліс без знижки, за його повною ціною. Недоліки. Незахищеність страхувальників та обмежені можливості розвитку системи.	Страхування є добровільним, покриття ризиків в системі забезпечують приватні страхові компанії на основі солідарної відповідальності

Джерело: сформовано на основі даних [3]

Страхування сільськогосподарських ризиків – це комплексне страхування сільськогосподарських культур, до яких належать: пшениця, жито, суміші пшениці та жита, ячмінь, овес, кукурудза, соєві боби, льон, ріпак, соняшник, хміль, цукровий буряк [3]. В свою чергу метою страхування

сільськогосподарських ризиків являє собою часткову або повну компенсацію фермеру втрати врожаю, яка можлива через несприятливі природні явища, такі як посуха, град або ураган, а також від пожежі.

Вартість страхування сільськогосподарських культур залежить від зони вирощування, стану посівів та дотримання агротехнічних вимог вирощування і в середньому становить 3-6% (0,2-6%). Середній тариф у страхуванні сільськогосподарських культур у 2017 році становив 3,5%, у страхуванні застави – 1,62% (від 0,47% до 3,31%), у страхуванні тварин – 0,76%. Розмір франшизи залежно від ризиків та за домовленістю сторін коливається від 0 до 30% [4].

Страхування сільськогосподарських культур передбачає ризики:

- заморозки, ожеледь, вимерзання;
- град або удар блискавки;
- землетрус;
- лавина, земельний зсув, земельна чи земельно-водний сіль;
- пожежа, крім лісових пожеж;
- буря, ураган, буран;
- злива, паводок, повінь;
- посуха або зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню;
- епітофітотійний розвиток хвороб, розмноження шкідників рослин;
- протиправні дії третіх осіб, що виражаються у крадіжках, хуліганських діях щодо рослинницьких насаджень, зруйнуванні покриттів теплиць, парників, оранжерей [4].

Отже, головним завданням для страховиків в Україні є завоювання й утримання гідної репутації та надання ефективних страхових послуг. Держава робить спроби щодо покращення і стабілізації ситуації в аграрному секторі, зокрема шляхом повернення до практики надання державної підтримки у страхуванні сільськогосподарської продукції. Слід зазначити, що відновлення страхування сільськогосподарських ризиків з державною підтримкою на даному етапі слід вважати головною рушійною силою подальшого розвитку сільськогосподарського страхування. Серед головних проблем, які залишаються в галузі страхування, на сьогодні можна виділити: відсутність кодексу про страхову діяльність; наявність великої кількості вимог та бар'єрів, що обмежують конкуренцію на ринку; низький рівень капіталізації підприємств, недостатній розвиток брокерських послуг на ринку; низька довіра суспільства до страхових компаній.

Список використаних джерел:

1. Про страхування : закон України від 07.03.1996 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
2. Минкіна Г.І. Страхування як елемент управління ризиками підприємств АПК / Г.І. Минкіна // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 3. – С. 4-11.
3. Томашевський Ю. М. Актуальні питання страхового захисту в сільському господарстві // Економічний простір. – 2010. – № 44/1. – С. 161-166.
4. Портал про страхування сільськогосподарських ризиків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.agroinsurance.com/ru/>

5. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент : опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "магістр" спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" денної форми навчання. - Миколаїв : МНАУ, 2017. - 169 с.

Y. Verbovenko. Theoretical aspects of insurance of agricultural risks.

Summary

Generalized insurance risks, foreign experience in the field of agricultural production, models of insurance in the field of agricultural production are presented, risks to crops are determined.

Key words: *insurance, American insurance model, European insurance model, mixed insurance model, agricultural risk insurance.*

*Науковий керівник: Баришевська І.В., канд. екон. наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
inessa.83@ukr.net*

Зотік А.Ю.

*Магістр 2 курс спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Миколаївський національний аграрний університет
М. Миколаїв, Україна*

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

У роботі розглянуто основні пріоритети розвитку аграрного сектору України, наведено ключові проблеми функціонування аграрного сектору економіки та можливі способи їх вирішення.

Ключові слова: *розвиток, аграрний сектор економіки, сільськогосподарське виробництво.*

За умов територіального розподілу, кількісної та якісної характеристики земельних ресурсів, Україна є потенційно аграрною державою і має можливості у нарощуванні валового внутрішнього продукту за рахунок темпів розвитку аграрного сектора. Отже, у сучасних умовах економічного розвитку аграрний сектор залишається важливою галуззю, яка визначає соціально-економічний стан суспільства і продовольчу безпеку, а також є важливою складовою національної економіки країни.

Незважаючи на значну кількість наукових публікацій, недостатньо дослідженим залишається питання щодо розвитку та удосконаленню політики аграрного сектора. Таким чином, дослідження перспектив його подальшого функціонування залишається актуальним. Саме таким питанням свої наукові праці присвятили Ю.О. Лупенко, М.Ф. Кропивко, М.І. Бащенко, В.М. Жук та інші.

Висвітлення основних пріоритетів розвитку аграрного сектора економіки країни на найближче десятиріччя, орієнтуючись на вітчизняний та використовуючи зарубіжний досвід є актуальним питанням.

Аграрна реформа представляє сукупність заходів, що спрямовані на створення комфортного економічного середовища з метою розвитку сільського господарства, за умов виходу із кризового стану.